

SYLABY NA MATURITNÚ SKÚŠKU Z DEJEPISU

- 1. História ako veda.** Vysvetlíť pojmy dejiny, dejepis. Predmet historiografie. Historické pramene. Pomocné vedy historické.
- 2. Obdobie praveku a staroveku.** Pravek/ Prehistória. Antropogenéza. Obdobie paleolitu a neolitu. Revolúcia obilného zrnka. Predpoklady vzniku prvých civilizácií.
- 3. Staroveké Grécko.** Príčiny a dôsledky gréckej kolonizácie. Polis. Demokratický systém v Aténach. Politický systém Atén a Sparty. Grécko-perzské vojny. Peloponézska vojna. Výboje Alexandra Macedónskeho. Helénske obdobie. Grécka kultúra a jej vplyv na neskoršiu európsku kultúru.
- 4. Rímska ríša.** Etruská civilizácia na Apeninskom polostrove. Politický systém rímskej republiky. Vývoj rímskeho impéria v období principátu. Vznik kresťanstva. Rímska kultúra a jej vplyv na neskoršiu európsku civilizáciu. Zánik Západorímskej ríše. Sťahovanie národov.
- 5. Obdobie stredoveku.** Feudalizmus a stredoveká spoločnosť. Život na stredovekom panstve. Mestá a cechy. Kláštory. Rozvoj vzdelanosti, univerzity.
- 6. Islam.** Arabská ríša – zrod islamu. Expanzia islamského náboženstva. Križiacke výpravy. Reconquista.
- 7. Franská ríša.** Vznik a formovanie Franskej ríše. Politika majordómov. Vláda Karola Veľkého. Karolínska renesancia. Svätá rímska ríša.
- 8. Cirkev a kresťanstvo.** Prenasledovanie raných kresťanov. Milánsky edikt. Boj o investitúru. Žobravé rády. Románsky štýl, gotika a byzantský štýl.
- 9. Anglicko a Francúzsko.** Vznik, vývoj a formovanie stredovekých európskych štátov. Storočná vojna. Vývoj anglického jazyka.
- 10. Slovania.** Pohyb slovanských kmeňov. Samova ríša. Nitrianske kniežatstvo a Veľká Morava. Hospodársky a politický vývoj. Pôsobenie Konštantína a Metoda na Veľkej Morave. Príčiny zániku kniežatstva. Veľkomoravské dedičstvo.
- 11. Uhorské kráľovstvo.** Vznik a vývoj mnohonárodnostného uhorského štátu. Zlatá bula Ondreja II. Mongolský vpád. Mestské privilégia. Privilegium pro Slavis. Husiti na Slovensku. Bitka pri Moháči.
- 12. Humanizmus a renesancia.** Vynález a význam kníhtlače. Humanistické myšlienky a myslitelia. Renesančné umenie.
- 13. Zámorské objavy.** Predpoklady na objavné cesty. Zánik ríše Inkov a Aztékov. Tordesillaská zmluva. Kolumbovska výmena. Obchodné spoločnosti. Otroctvo. Kolonializmus.
- 14. Reformácia a protireformácia.** Martin Luther a iní reformátori. Protestantské viery a ich rozšírenie po Európe. Tridentný koncil. Jezuiti. 30-ročná vojna. Barok.
- 15. Habsburská monarchia.** Nástup Habsburgovcov na uhorský trón. Postavenie Slovenska v habsburskej Monarchii. Slovensko v susedstve Osmanskej ríše. Protihabsburské povstania. Reformácia a protireformácia na Slovensku.

16. **Absolutizmus a parlamentarizmus.** Francúzsko za kráľa Slnko. Anglická revolúcia. Dokumenty.
17. **Osvietenstvo.** Osvietenské myšlienky a myslitelia. Osvietenský absolutizmus. Mária Terézia. Jozef II. Uhorskí Jakobíni.
18. **Revolučné zmeny.** Proces vzniku USA. Francúzsko pred vypuknutím revolúcie. Priebeh a význam Veľkej Francúzskej revolúcie. Veľká Francúzska revolúcia. Napoleonské Francúzsko. Dokumenty revolúcií.
19. **Zmeny spoločnosti v 19. storočí.** Priemyselná revolúcia. Modernizácia Uhorska. Boj za práva žien. Ideové prúdy 19. storočia. Vznik Talianska a Nemecka.
20. **Slovenské národné obrodenie.** Rozvoj slovenského národného obrodzenia. Revolučné udalosti 1848/49. Politické programy Slovákov – Žiadosti slovenského národa, Memorandum národa slovenského. Slovenský národný život v 60. rokoch 19. storočia.
21. **USA – vývoj a zmeny.** Otroctvo. Občianska vojna. Reštaurácia. Segregácia. Hnutie za občianske práva a jeho inšpirácie a paralely vo svete.
22. **Prvá svetová vojna.** Príčiny. Priebeh prvej svetovej vojny. Výsledky a dôsledky prvej svetovej vojny. Versailleský systém. Politické, ekonomické a sociálne pomery v Rusku počas prvej svetovej vojny.
23. **Vznik ČSR.** Slovenský a český odboj. Významní predstavitelia. Dokumenty 1. ČSR. Politický systém ČSR. Hospodárske a kultúrne pomery v ČSR. Vnútroštátne, zahranično-politické a medzinárodné problému nového štátu.
24. **Svet medzi vojnami.** Veľká hospodárska kríza. Vzostup fašizmu a nacizmu. Politika západných demokracií – appeasement. Kultúra medzivojnového obdobia.
25. **Druhá svetová vojna.** Politika nacistického Nemecka a ZSSR. Príčiny a priebeh druhej svetovej vojny. Holokaust. Spojenecké konferencie. Dôsledky druhej svetovej vojny.
26. **Slovenský štát.** Vznik Slovenského štátu. Vzťah s Nemeckom. Židovský kódex. Politický systém Slovenského štátu. Mýty o Slovenskom štáte. Slovenské Národné Povstanie.
27. **Studená vojna.** Povojnové usporiadanie sveta. Bipolarita sveta. Prejavy studenej vojny. Kubánska kríza. Detente. Pád Berlínskeho múru. Rozpad ZSSR a Východného bloku.
28. **Povojnové Československo.** Košický vládny program. Retribučné súdnictvo. Benešove dekréty. „Vítaný február.“ Kolektivizácia. Industrializácia. Monsterprocesy.
29. **Rok 1968.** Pražská jar. Socializmus s ľudskou tvárou. Invázia vojsk Varšavskej zmluvy do Československa. Normalizácia.
30. **Pád komunizmu a vznik SR.** Nežná revolúcia. Významní predstavitelia. Rozdelenie Československa. Prvé desaťročie SR. Integrácia do Európskych štruktúr.